

Hodnocení disertační práce

Základní otázkou disertační práce bylo, zda se vyskytují v ČR případy, které by mohly být diagnostikovány jako psychospirituální krize. Pokud ano, jaký je typický průběh obtíží a čím jsou specifické oproti dnes užívaným diagnostickým kategoriím. Doktorandka se snaží na podkladě svých zkušeností i zkušeností svých kolegů rovněž dospět k doporučením, jaké intervence v případě dané diagnózy volit.

V teoretické práci se snaží autorka vysvětlit, v čem spočívá užitečnost zavádění nové diagnózy obecně a na příkladu psychospirituální krize ukazuje, jakým způsobem by byla tato skupina obtíží diagnostikována předchozím systémem DSM a co tomu odpovídá za diagnózy v systému ICD.

Autorce se podařilo přehledně sumarizovat hlavní vodítka a diagnostické souvislosti. Jistou obtíží byl jazyk týkající se různých symptomů. Tento jazyk působí v kontextu našeho smýšlení velmi kontroverzně, nicméně odpovídá zásadě respektovat v anamnéze jazyk klienta samotného, aby samotný anamnestický zápis nebyl ovlivněn naší interpretací. Poté rekapituluje kroky, které vedly k zavedení diagnostické podkategorie psychospirituální krize.

Vzhledem ke kazuistické povaze studie autorka zvolila kvalitativní metodologii. Empirickou část uvozuje rozbořením jejích postupů, jejími možnostmi a mezemi. Empirická část se opírá o vzorek poměrně neobvyklé a oficiálně nediodagnostikované kategorie.

Postupné shromažďování případů vyžaduje u každého jednotlivého případu prověření diagnostických kritérií. Mnoho případů tak nemohlo být do souboru přijato, protože se při tomto prověřování ukázalo, že diagnostická kritéria nesplňují. V některých nebyly případy zařazené kvůli neúplným datům.

Přesto se autorce během několika let podařilo shromáždit 23 případů z vlastní praxe i z praxe kolegů, se kterými vedla hloubkový katamnestický rozhovor zaměřený na rekapitulaci vývoje jejich obtíží.

Autorka srovnávací analýzou jednotlivých hloubkových rozhovorů dospívá k opakujícím se charakteristikám, včetně vývoje obtíží. Sleduje, co z pohledu klienta pacientům pomáhalo a co nikoli.

Získané výsledky trianguluje názory terapeutů, kteří se danému typu obtíží věnují. Porovnává jejich pohled na věc s daty získanými od pacientů, ale i s vlastní zkušeností, která je podstatnou součástí kvalitativní studie.

Je zjevné, že po této práci by bylo na místě užívání diagnostické kategorie na některých místech podpořit a systematictěji a kvantitativněji sledovat skupinu lidí, kteří jsou takto diagnostikováni. Přinejmenším je vhodné na tuto diagnostickou kategorii upozornit (pokud je mi známo, připravuje autorka publikaci, v níž by shrnula své výsledky).

Disertační práci doporučuji k obhajobě.

MUDr. Mgr. Radvan Bahboub, Ph.D.